

2. Klemensas Čerbulėnas ir Juozas Baršauskas apie Renesanso architektūrą

Renesanso kūrybinė tendencija architektūroje pradėjo ryškėti XV a. pirmoje pusėje. Pradėta atsisakyti gotikai būdingų konstrukcijų [...], imta grįžti prie antikinių, romaninių konstrukcijų arba ieškoti naujų sistemų. Statiniuose paplito pusapskritės ir segmentinės arkos, tiesios sąramos, piliastrai, cilindriniai skliautai su liunetėmis arba kryžminiai su dekoratyviomis tinko nerviūromis, kupolai ir kupoliniai skliautai. Pastatų išorės ir interjero kompozicijoje vietoj formų, detalių ir siluetų dinamikos pradėjo dominuoti ramuma, vietoj judrių vertikalių linijų — tiesios statiškos horizontalios linijos, skaidančios turį į tarpsnius arba aukštus. Sienas vertikaliai dalijo piliastrai arba puskolonės. Darni horizontalių ir vertikalių linijų vienovė teikė renesansiniams pastatams savitos harmonijos. [...]

Renesanso estetika pirmiausia ėmė reikštis Italijoje. Iš čia ji greitai paplito po visą Europą. Kitose šalyse nauji dailės ir architektūros principai kūrybiškai buvo derinami su vietinėmis tradicijomis. Savitai Renesanso menas plėtojosi Šiaurės Europoje, ypač Nyderlanduose, kur nebuvo antikinio meno palikimo. [...]

Humanistinis judėjimas ir nauja architektūros kryptis Lietuvoje pasirodė daug vėliau negu Italijoje, bet nedaug atsiliko nuo Vidurio ir Šiaurės Europos.

Lietuvos architektūros istorija, t. 1: Nuo seniausių laikų iki XVII a. vidurio. Vilnius: Mokslas, 1987, p. 201–202.